

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

11. dubna 2013 *

„Životní prostředí — Směrnice 92/43/EHS — Článek 6 — Ochrana přírodních stanovišť — Zvláštní oblasti ochrany — Posouzení důsledků plánu nebo projektu pro chráněnou lokalitu — Kritéria, která se mají uplatnit na posouzení pravděpodobnosti, že takový plán nebo projekt bude mít nepříznivý účinek na celistvost příslušné lokality — Lokalita Lough Corrib — Projekt silničního obchvatu města Galway N6“

Ve věci C-258/11,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Supreme Court (Irsko) ze dne 13. května 2011, došlým Soudnímu dvoru dne 26. května 2011, v řízení

Peter Sweetman,

Ireland,

Attorney General,

Minister for the Environment, Heritage and Local Government

proti

An Bord Pleanála,

za přítomnosti:

Galway County Council,

Galway City Council,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení R. Silva de Lapuerta, vykonávající funkci předsedkyně třetího senátu, K. Lenaerts, G. Arestis (zpravodaj), J. Malenovský a T. von Danwitz, soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,

vedoucí soudní kanceláře: K. Malacek, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 12. září 2012,

* Jednací jazyk: angličtina.

s ohledem na vyjádření předložená:

- za P. Sweetmana B. Harringtonem, solicitor, a R. Lyons, SC,
- za Ireland, Attorney General a Minister for the Environment, Heritage and Local Government E. Creedon, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s G. Simonsem, SC, a M. Gray, BL,
- za An Bord Pleanála A. Doylem a O. Doylem, solicitors, jakož i N. Butler, SC,
- za Galway County Council a Galway City Council V. Rainem a A. Casey, jako zmocněnci, ve spolupráci s E. Keanem, SC, jakož i B. Kennedym, BL,
- za řeckou vládu G. Karipsiadesem, jako zmocněncem,
- za vládu Spojeného království H. Walker, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s K. Smith, barrister,
- za Evropskou komisi S. Petrovou a K. Mifsud-Bonnicim, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 22. listopadu 2012,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 6 směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, s. 7; Zvl. vyd. 15/02, s. 102, dále jen „směrnice o stanovištích“).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi P. Sweetmanem, Ireland, Attorney General a Minister for the Environment, Heritage and Local Government (ministr po životní prostředí, kulturní dědictví a místní správu) a An Bord Pleanála (dále jen „An Bord“), podporovaným Galway County Council a Galway City Council ohledně rozhodnutí An Bord schválit projekt silničního obchvatu města Galway N6.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Třetí bod odůvodnění směrnice o stanovištích uvádí:

„vzhledem k tomu, že hlavním cílem této směrnice je podpořit ochranu biologické rozmanitosti s ohledem na hospodářské, sociální, kulturní a regionální požadavky, představuje tato směrnice příspěvek k obecnému cíli udržitelného rozvoje; že zachování biologické rozmanitosti může v určitých případech vyžadovat udržování nebo přímo podporu určitých lidských činností“.

- 4 Článek 1 písm. d), e), k) a l) této směrnice stanoví:

„Pro účely této směrnice se:

[...]

- d) *prioritními typy přírodních stanovišť* rozumí typy přírodních stanovišť ohrožené vymizením, které se vyskytují na území uvedeném v článku 2 a za jejichž ochranu má Společenství zvláštní odpovědnost vzhledem k podílu jejich přirozeného areálu rozšíření na území uvedeném v článku 2; tyto prioritní typy přírodních stanovišť jsou v příloze I označeny hvězdičkou (*);
- e) *stavem přírodního stanoviště z hlediska ochrany* rozumí souhrn vlivů, které působí na přírodní stanoviště a na jeho typické druhy, jež mohou ovlivnit jeho dlouhodobé přirozené rozšíření, strukturu a funkce, jakož i dlouhodobé přežívání jeho typických druhů na území uvedeném v článku 2.

Stav přírodního stanoviště z hlediska ochrany se považuje za „příznivý“, pokud:

- jeho přirozený areál rozšíření a plochy, které v rámci tohoto areálu pokrývá, jsou stabilní nebo se zvětšují
a
- specifická struktura a funkce, které jsou nezbytné pro jeho dlouhodobé zachování, existují a budou pravděpodobně v dohledné době i nadále existovat
a
- stav jeho typických druhů z hlediska ochrany je podle definice uvedené v písmenu i) příznivý;

[...]

- k) *lokalitou významnou pro Společenství* [dále jen „LVS“] rozumí lokalita, která v biogeografické oblasti nebo oblastech, k nimž náleží, významně přispívá k udržení nebo obnově stavu přírodního stanoviště uvedeného v příloze I nebo druhu uvedeného v příloze II z hlediska jejich ochrany a může též významně přispívat k soudržnosti sítě NATURA 2000 uvedené v článku 3 a/nebo významně přispívá k udržení biologické rozmanitosti příslušné biogeografické oblasti nebo oblastí.

[...]

- l) *zvláštní oblastí ochrany* rozumí lokalita významná pro Společenství a vyhlášená členskými státy prostřednictvím právního, správního a/nebo smluvního aktu, u které jsou pro přírodní stanoviště a/nebo populace druhů, pro něž je lokalita určena, uplatněna ochranná opatření nezbytná k jejich zachování nebo obnově ve stavu z hlediska jejich ochrany příznivém.“

5 Článek 2 směrnice o stanovištích zní takto:

„1. Cílem této směrnice je přispět k zajištění biologické rozmanitosti prostřednictvím ochrany přírodních stanovišť a volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin na evropském území členských států, na které se vztahuje Smlouva.

2. Cílem opatření přijímaných na základě této směrnice je zachování nebo obnova příznivého stavu z hlediska ochrany u přírodních stanovišť, druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin v zájmu Společenství.

3. Opatření přijímaná na základě této směrnice musí brát v úvahu hospodářské, sociální a kulturní požadavky a regionální a místní charakteristiky.“

6 Článek 3 odst. 1 uvedené směrnice stanoví:

„Pod názvem NATURA 2000 bude vytvořena spojitá evropská ekologická síť zvláštních oblastí ochrany. Tato síť [...] umožní zachovat příslušné typy přírodních stanovišť a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska jejich ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit.

Síť NATURA 2000 zahrne i zvláště chráněná území označená členskými státy podle směrnice EHS [Rady] 79/409/EHS ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. L 103, s. 1).“

7 Článek 6 odst. 2 až 4 směrnice o stanovištích stanoví:

„2. Členské státy přijmou vhodná opatření, aby v oblastech zvláštní ochrany vyloučily poškozování přírodních stanovišť a stanovišť druhů[, jakož i] vyrušování druhů, pro něž jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné ve vztahu k cílům této směrnice.

3. Jakýkoli plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, avšak bude mít pravděpodobně na tuto lokalitu významný vliv, a to buď samostatně, nebo v kombinaci s jinými plány nebo projekty, podléhá odpovídajícímu posouzení jeho důsledků pro lokalitu z hlediska cílů její ochrany. S přihlédnutím k výsledkům uvedeného hodnocení důsledků pro lokalitu a s výhradou odstavce 4 schválí příslušné orgány příslušného státu tento plán nebo projekt teprve poté, co se ujistí, že nebude mít nepříznivý účinek na celistvost příslušné lokality, a co si v případě potřeby opatří stanovisko široké veřejnosti.

4. Pokud navzdory negativnímu výsledku posouzení důsledků pro lokalitu musí být určitý plán nebo projekt z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru, přesto uskutečněn, a není-li k dispozici žádné alternativní řešení, zajistí členský stát veškerá kompenzační opatření nezbytná pro zajištění ochrany celkové soudržnosti sítě NATURA 2000. O přijatých kompenzačních opatřeních uvědomí Komisi.

Jestliže se na dotyčné lokalitě vyskytují prioritní typy přírodních stanovišť a/nebo prioritní druhy, pak mohou být uplatněny pouze důvody související s ochranou lidského zdraví a veřejné bezpečnosti s nesporně příznivými důsledky mimořádného významu pro životní prostředí nebo jiné naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu podle stanoviska Komise.“

8 Příloha I směrnice o stanovištích, nadepsaná „Typy přírodních stanovišť v zájmu Společenství, jejichž ochrana vyžaduje vyhlášení zvláštních oblastí ochrany“, pod kódem 8240 označuje za prioritní typ přírodního stanoviště „[v]ápencové chodníky“.

Irské právo

9 Nařízení o přírodních stanovištích v Evropských společenstvích z roku 1997 [European Communities (Natural Habitats) Regulations, 1997], ve znění použitelném na skutečnosti v původním řízení (dále jen „nařízení z roku 1997“), provádí povinnosti ze směrnice o stanovištích do irského práva.

10 Článek 30 nařízení z roku 1997, který provedl požadavky článku 6 směrnice o stanovištích, stanoví:

„(1) Pokud navrhovaný silniční projekt, v souvislosti s nímž byla podána žádost o schválení [příslušným orgánem] v souladu s článkem 51 silničního zákona z roku 1993 [Roads Act, 1993], s evropskou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, ale samostatně nebo v kombinaci s jinými projekty na ni pravděpodobně bude mít významný vliv, [příslušný orgán] zabezpečí provedení odpovídajícího posouzení důsledků pro lokalitu z hlediska cílů její ochrany.

(2) Posouzení důsledků pro životní prostředí, jak je vyžadováno čl. 51 odst. 2 silničního zákona z roku 1993, v rámci navrhovaného silničního projektu uvedeného v odstavci 1 se považuje za posouzení vhodné pro účely tohoto článku.

(3) [Příslušný orgán] na základě závěrů posouzení učiněného podle odstavce 1 schválí navrhovaný silniční projekt teprve poté, co se ujistí, že nebude mít nepříznivý účinek na celistvost příslušné evropské lokality.

(4) Při přezkumu, zda silniční projekt může mít nepříznivý účinek na celistvost příslušné evropské lokality, musí vzít [příslušný orgán] v úvahu způsob, jímž je navrhovaný silniční projekt realizován, a podmínky nebo omezení, za nichž je schválen.

(5) [Příslušný orgán] může navzdory negativnímu výsledku posouzení, pokud se přesvědčí, že neexistují alternativní řešení, rozhodnout, že schválí silniční projekt, pokud se navrhovaný silniční projekt musí uskutečnit z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu.

(6)

(a) Aniž by bylo dotčeno písmeno b), naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu zahrnují důvody sociálního a ekonomického charakteru;

(b) jestliže se v příslušné lokalitě vyskytují prioritní typy přírodních stanovišť nebo prioritní druhy, jedinými důvody převažujícího veřejného zájmu jsou důvody související:

(i) s ochranou lidského zdraví nebo veřejné bezpečnosti;

(ii) s nesporně příznivými důsledky pro životní prostředí nebo

(iii) jiné naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu podle stanoviska Komise.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 11 Rozhodnutím ze dne 20. listopadu 2008 An Bord rozhodl o schválení projektu výstavby silničního obchvatu města Galway N 6. Část plánované silnice měla procházet přes LVS Lough Corrib. Po rozšíření této LVS do ní patří celkem čtrnáct přírodních stanovišť uvedených v příloze I směrnice o stanovištích, z nichž šest představuje prioritní typy přírodních stanovišť, včetně vápencového chodníku, a právě ten je chráněným přírodním stanovištěm, jež je předmětem původního řízení.
- 12 Uvedený silniční projekt počítá s trvalou ztrátou přibližně 1,47 hektaru tohoto vápencového chodníku uvnitř LVS Lough Corrib. Tato plocha o rozloze 1,47 hektarů bude ztracena v rámci území, které podle inspektora An Bord představuje „samostatnou podoblast a zvláštní území zahrnující významné oblasti prioritního přírodního stanoviště“ s celkovou rozlohou 85 hektarů vápencového chodníku. Dotčená plocha je součástí celkové plochy 270 hektarů tohoto vápencového chodníku, který představuje prioritní typ přírodního stanoviště uvedený v příloze I směrnice o stanovištích a celý se nachází v uvedené LVS.
- 13 V době přijetí rozhodnutí An Bord byla tato oblast již zapsána jako potenciální LVS do seznamu lokalit, který Irsko předalo Komisi. Rozšířená lokalita Lough Corrib byla za LVS formálně uznána rozhodnutím Komise ze dne 12. prosince 2008. Předkládající soud uvádí, že i kdyby Komise tuto lokalitu formálně neuznala za LVS do uvedeného data, An Bord byl na ni od prosince 2006 podle vnitrostátního práva povinen uplatňovat stejnou ochranu, jakou poskytuje čl. 6 odst. 2 a 4 směrnice o stanovištích.

- 14 V rozhodnutí ze dne 20. listopadu 2008 An Bord mimo jiné uvedl, že „schválená část stavby silnice je vhodným řešením pro dopravní potřeby města a okolních oblastí [...], a ač bude mít lokálně závažný vliv na navrhovanou zvláštní oblast ochrany Lough Corrib, nebude mít nepříznivý účinek na celistvost této oblasti. Stavba, která se tímto schvaluje, nebude mít proto nepřijatelný vliv na životní prostředí a je v souladu s řádným územním plánováním a udržitelným rozvojem této oblasti“.
- 15 Peter Sweetman požádal o povolení podat žalobu k High Court, v níž mimo jiné napadl rozhodnutí An Bord ze dne 20. listopadu 2008. Podle P. Sweetmana An Bord podal nesprávný výklad článku 6 směrnice o stanovištích zejména tím, že dospěl k závěru, že dopad silničního projektu na chráněnou lokalitu Lough Corrib nepředstavuje „nepříznivý účinek na celistvost lokality“.
- 16 Rozhodnutím ze dne 9. října 2009 High Court zamítl žádost o povolení podat žalobu a potvrdil rozhodnutí An Bord. Dne 6. listopadu 2009 bylo P. Sweetmanovi povoleno podat proti tomuto rozhodnutí odvolání k Supreme Court.
- 17 Supreme Court uvádí, že má pochybnosti o tom, kdy a za jakých podmínek může mít při výkonu odpovídajícího posouzení plánu nebo projektu podle čl. 6 odst. 3 směrnice o stanovištích takový plán nebo projekt „nepříznivý účinek na celistvost lokality“. V této souvislosti tento soud uvádí, že rozsudek ze dne 7. září 2004, Waddenvereniging a Vogelbeschermingsvereniging (C-127/02, Sb. rozh. s. I-7405), jeho pochybnosti zcela nerozptýlil.
- 18 Za těchto podmínek se Supreme Court rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Jaká právní kritéria musí příslušný orgán použít při posuzování toho, zda plán nebo projekt, na který se vztahuje čl. 6 odst. 3 směrnice o stanovištích, bude mít nepříznivý účinek na celistvost lokality?
- 2) Je důsledkem použití zásady obezřetnosti to, že takový plán nebo projekt nemůže být schválen, pokud by způsobil trvalou neobnovitelnou ztrátu celého dotčeného stanoviště nebo jeho části?
- 3) Jaký je vztah, existuje-li takovýto vztah, mezi čl. 6 odst. 4 [této směrnice] a přijetím rozhodnutí podle [zmíněného] čl. 6 odst. 3 o tom, že plán nebo projekt nebude mít nepříznivý účinek na celistvost lokality?“

K předběžným otázkám

K pravomoci Soudního dvora

- 19 Galway County Council a Galway City Council v podstatě tvrdí, že Soudní dvůr nemá pravomoc odpovědět na předběžné otázky, neboť se čl. 6 odst. 3 směrnice o stanovištích na věc v původním řízení nepoužije z důvodu, že rozhodnutí An Bord schvalující projekt silničního obchvatu města Galway N6 bylo přijato před rozhodnutím Komise klasifikovat rozšíření lokality Lough Corrib dotčené uvedeným projektem jako LVS.
- 20 Z předkládacího rozhodnutí totiž vyplývá, že ke dni vydání rozhodnutí An Bord dne 20. listopadu 2008 byla tato rozšířená oblast lokality Lough Corrib v Irsku oznámena podle článku 4 nařízení z roku 1997, ale ještě nebyla označena za LVS na seznamu lokalit přijatém Komisí. Komise toto rozhodnutí přijala dne 12. prosince 2008, tedy tři týdny po rozhodnutí An Bord.

- 21 Ve věci v původním řízení, jak uvádí sám předkládající soud, se článek 30 nařízení z roku 1997 z velké části shoduje se zněním článku 6 směrnice o stanovištích. Z názvu uvedeného nařízení kromě toho vyplývá, že jeho přijetím irský zákonodárce provedl uvedenou směrnici do vnitrostátního práva. Jak konečně uvádí i předkládající soud, Irsko tím, že oznámené lokalitě přiznalo stejnou ochranu, jakou poskytuje čl. 6 odst. 2 a 4 směrnice o stanovištích, ještě předtím, než byla tato lokalita zařazena jako LVS do seznamu přijatého Komisí, považovalo povinnost přijmout vhodná ochranná opatření do vyhlášení lokality za LVS za splněnou.
- 22 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Soudní dvůr již rozhodl, že ač se ochranná opatření stanovená v čl. 6 odst. 2 až 4 směrnice o stanovištích mají vztahovat jen na lokality, které jsou na seznamu lokalit vybraných jako LVS přijatém Komisí, neznamená to, že členské státy nemusí chránit lokality od okamžiku, kdy navrhnou jejich zařazení podle čl. 4 odst. 1 této směrnice do státního seznamu předloženého Komisi jako lokality vhodné jako LVS (viz rozsudek ze dne 13. ledna 2005, Dragaggi a další, C-117/03, Sb. rozh. s. I-167, body 25 a 26, jakož i ze dne 14. září 2006, Bund Naturschutz in Bayern a další, C-244/05, Sb. rozh. s. I-8445, body 36 a 37).
- 23 Z toho vyplývá, že od chvíle, kdy členský stát navrhne lokalitu na základě čl. 4 odst. 1 směrnice o stanovištích jako lokalitu vhodnou jako LVS na státním seznamu předloženém Komisi, a přinejmenším do té doby, než Komise v tomto ohledu přijme rozhodnutí, je tento členský stát podle této směrnice povinen přijmout ochranná opatření vhodná k ochraně uvedeného ekologického zájmu (v tomto smyslu viz výše uvedené rozsudky Dragaggi a další, bod 29, jakož i Bund Naturschutz in Bayern a další, bod 38). Na situaci této lokality tedy nelze nahlížet tak, že se na ni nevztahuje unijní právo.
- 24 Z předchozích úvah tudíž vyplývá, že Soudní dvůr má pravomoc odpovědět na předběžné otázky položené Supreme Court.

K věci samé

- 25 Podstatou otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda čl. 6 odst. 3 směrnice o stanovištích musí být vykládán v tom smyslu, že v takové situaci, jako je situace v původním řízení, plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, má nepříznivý účinek na celistvost této lokality. Pro účely tohoto výkladu se předkládající soud zabývá otázkou případného vlivu zásady obezřetnosti, jakož i vztahů existujících mezi odstavci 3 a 4 tohoto článku 6.
- 26 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že realizace silničního obchvatu města Galway N 6 povede k trvalé a nenahraditelné ztrátě části vápencového chodníku patřícího do LVS Lough Corrib, jenž je prioritním typem přírodního stanoviště zvláště chráněným směrnicí o stanovištích. Po posouzení důsledků tohoto silničního projektu na LVS Lough Corrib An Bord shledal, že existuje místně významný negativní vliv na tuto lokalitu, avšak rozhodl, že nemá nepříznivý účinek na celistvost této lokality.
- 27 Podle tvrzení, která předložili P. Sweetman, Ireland, Attorney General, Minister for the Environment, Heritage and Local Government, jakož i Komise, negativní vliv uvedeného silničního projektu na dotyčnou lokalitu nezbytně znamená nepříznivý účinek na celistvost této lokality. An Bord, Galway County Council a Galway City Council, jakož i vláda Spojeného naopak tvrdí, že konstatování zhoršení stavu uvedené lokality není nezbytně neslučitelné s neexistencí nepříznivého účinku na její celistvost.
- 28 Článek 6 odst. 3 směrnice o stanovištích stanoví posuzovací postup, jehož účelem je zajistit, s pomocí předchozí kontroly, že plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, avšak bude mít pravděpodobně na tuto lokalitu významný vliv, bude schválen pouze

tehdy, když nebude mít nepříznivý účinek na celistvost této lokality (výše uvedený rozsudek Waddenvereniging a Vogelbeschermingsvereniging, bod 34, jakož i rozsudek ze dne 16. února 2012, Solvay a další, C-182/10, bod 66).

- 29 Uvedené ustanovení tak předvídá dvě fáze. První fáze, zmíněná v první větě téhož ustanovení, vyžaduje, aby členské státy provedly odpovídající posouzení důsledků plánu nebo projektu pro chráněnou lokalitu, pokud existuje pravděpodobnost, že tento plán nebo projekt bude mít na tuto lokalitu významný vliv (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Waddenvereniging a Vogelbeschermingsvereniging, body 41 a 43).
- 30 Pokud v tomto ohledu existuje nebezpečí, že plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, může ohrozit cíle ochrany této lokality, musí být na něj pohlíženo jako na plán nebo projekt, který bude mít pravděpodobně významný vliv na tuto lokalitu. Posouzení zmíněného nebezpečí musí být provedeno zejména ve světle zvláštních vlastností a podmínek životního prostředí lokality dotčené takovým plánem nebo projektem (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Waddenvereniging a Vogelbeschermingsvereniging, bod 49).
- 31 Druhá fáze, uvedená v čl. 6 odst. 3 druhé větě směrnice o stanovištích, která nastupuje po zmíněném odpovídajícím posouzení, podmiňuje schválení takového plánu nebo projektu tím, že nebude mít nepříznivý účinek na celistvost příslušné lokality, s výhradou ustanovení odstavce 4 tohoto článku.
- 32 V tomto ohledu je za účelem posouzení obsahu výrazu „mít nepříznivý účinek na celistvost lokality“ v jeho celkovém kontextu třeba upřesnit, jak to již uvedla generální advokátka v bodě 43 svého stanoviska, že ustanovení článku 6 směrnice o stanovištích je třeba vykládat jako jeden celek s ohledem na cíle ochrany sledované touto směrnicí. Účelem odstavců 2 a 3 tohoto článku je totiž zajišťovat stejnou úroveň ochrany přírodních stanovišť a stanovišť druhů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 24. listopadu 2011, Komise v. Španělsko, C-404/09, Sb. rozh. s. I-11853, bod 142), zatímco odstavec 4 uvedeného článku představuje pouze výjimku z druhé věty uvedeného odstavce 3.
- 33 Soudní dvůr již rozhodl, že ustanovení čl. 6 odst. 2 směrnice o stanovištích umožňují uskutečňovat základní cíl zachování a ochrany kvality životního prostředí, včetně ochrany přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, a stanoví povinnost obecné ochrany, spočívající ve vyloučení poškozování, jakož i vyrušování, pokud by mohlo být významné ve vztahu k cílům této směrnice (rozsudek ze dne 14. ledna 2010, Stadt Papenburg, C-226/08, Sb. rozh. s. I-131, bod 49 a citovaná judikatura).
- 34 Článek 6 odst. 4 směrnice o stanovištích stanoví, že pokud navzdory negativnímu výsledku posouzení provedeného podle první věty čl. 6 odst. 3 uvedené směrnice musí být určitý plán nebo projekt z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru, přesto uskutečněn a není-li k dispozici žádná alternativní řešení, zajistí členský stát veškerá kompenzační opatření nezbytná pro zajištění ochrany celkové soudržnosti sítě Natura 2000 (viz rozsudek ze dne 20. září 2007, Komise v. Itálie, C-304/05, Sb. rozh. s. I-7495, bod 81, jakož i výše uvedený rozsudek Solvay a další, bod 72).
- 35 V této souvislosti se odstavec 4 článku 6 směrnice o stanovištích jakožto ustanovení upravující výjimku z kritéria schválení stanoveného v druhé větě odst. 3 tohoto článku může použít až po tom, co byly důsledky plánu nebo projektu posouzeny podle ustanovení uvedeného odstavce 3 (viz výše uvedený rozsudek Solvay a další, body 73 a 74).
- 36 Z toho vyplývá, že ustanovení čl. 6 odst. 2 až 4 směrnice o stanovištích ukládají členským státům řadu povinností a zvláštních postupů, které mají zabezpečit, jak to vyplývá z čl. 2 odst. 2 této směrnice, zachování nebo případně obnovu příznivého stavu z hlediska ochrany u přírodních stanovišť a zejména zvláštních oblastí ochrany.

- 37 V tomto ohledu čl. 1 písm. e) směrnice o stanovištích stanoví, že stav přírodního stanoviště z hlediska ochrany se považuje za „příznivý“, zejména pokud jeho přirozený areál rozšíření a plochy, které v rámci tohoto areálu pokrývá, jsou stabilní nebo se zvětšují a pokud specifická struktura a funkce, které jsou nezbytné pro jeho dlouhodobé zachování, existují a budou pravděpodobně v dohledné době i nadále existovat.
- 38 V tomto kontextu Soudní dvůr již rozhodl, že cílem ustanovení směrnice o stanovištích je, aby členské státy přijaly vhodná ochranná opatření, aby byly zachovány ekologické charakteristiky lokalit, které jsou místem výskytu typů přírodních stanovišť (viz rozsudky ze dne 20. května 2010, Komise v. Španělsko, C-308/08, Sb. rozh. s. I-4281, bod 21, a ze dne 24. listopadu 2011, Komise v. Španělsko, výše uvedený, bod 163).
- 39 Z výše uvedeného je proto třeba vyvodit, že neexistence nepříznivého účinku na celistvost lokality jakožto přírodního stanoviště ve smyslu čl. 6 odst. 3 druhé věty směrnice o stanovištích předpokládá její zachování v příznivém stavu z hlediska ochrany, což znamená – jak uvedla generální advokátka v bodech 54 až 56 svého stanoviska – trvalé zachování základních charakteristik příslušné lokality souvisejících s výskytem typu přírodního stanoviště, jehož cíl ochrany byl důvodem pro zařazení této lokality do seznamu LVS ve smyslu této směrnice.
- 40 Ke schválení plánu nebo projektu ve smyslu čl. 6 odst. 3 směrnice o stanovištích tudíž může dojít pouze za podmínky, že příslušné orgány poté, co určily všechny aspekty tohoto plánu nebo projektu, které samostatně, nebo v kombinaci s jinými plány nebo projekty mohou ovlivnit cíle ochrany dané lokality, a přihlédly ke všem nejvýznamnějším vědeckým poznatkům v dané oblasti, získaly jistotu, že nebude mít trvalé nepříznivé účinky na celistvost této lokality. O takový případ jde tehdy, když z vědeckého hlediska nepřetrvává žádná důvodná pochybnost o neexistenci takových účinků (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek ze dne 24. listopadu 2011, Komise v. Španělsko, bod 99, jakož i Solvay a další, bod 67).
- 41 V tomto ohledu je třeba podotknout, že vzhledem k tomu, že orgán musí zamítnout schválení posuzovaného plánu nebo projektu, přetrvává-li nejistota ohledně neexistence nepříznivých účinků na celistvost uvedené lokality, kritérium pro schválení stanovené ve druhé větě čl. 6 odst. 3 směrnice o stanovištích zahrnuje zásadu obezřetnosti a umožňuje účinně předejít nepříznivému účinku na celistvost chráněných lokalit způsobenému zamýšlenými plány nebo projekty. Méně striktní kritérium pro schválení než dotčené kritérium nemůže natolik účinně zajistit dosažení cíle ochrany lokalit, ke kterému směřuje zmíněné ustanovení (výše uvedený rozsudek Waddenvereniging a Vogelbeschermingsvereniging, body 57 a 58).
- 42 Takovéto posouzení platí tím spíše ve věci v původním řízení, kde přírodní stanoviště dotčené plánovaným silničním projektem patří mezi prioritní typy přírodních stanovišť, které čl. 1 písm. d) uvedené směrnice definuje jako „typy přírodních stanovišť ohrožené vymizením“, za jejichž ochranu má Evropská unie „zvláštní odpovědnost“.
- 43 Příslušné vnitrostátní orgány tedy nemohou schválit zásahy, které mohou trvale ohrozit ekologické charakteristiky lokalit, v nichž se vyskytují prioritní typy přírodních stanovišť. Jedná se zejména o případy, kdy by zásah mohl vést ke ztrátě nebo k částečnému a nenahraditelnému zničení prioritního typu přírodního stanoviště, které se nachází v dané lokalitě (pokud se jedná o vymizení prioritních druhů, viz výše uvedený rozsudek ze dne 20. května 2010, Komise v. Španělsko, bod 21, a ze dne 24. listopadu 2011, Komise v. Španělsko, bod 163).
- 44 Pokud jde o posouzení provedené podle čl. 6 odst. 3 směrnice o stanovištích, je nutno upřesnit, že nesmí být nedostatečné a musí obsahovat úplná, přesná a konečná zjištění a závěry, na jejichž základě by byla odstraněna jakákoli důvodná vědecká pochybnost o účincích prací plánovaných v dané

chráněné lokalitě (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek ze dne 24. listopadu 2011, Komise v. Španělsko, bod 100 a citovaná judikatura). Je věcí vnitrostátního soudu, aby ověřil, zda posouzení důsledků pro lokalitu splňuje tyto požadavky.

- 45 Je nutno připomenout, že ve věci v původním řízení LVS Lough Corrib byla vyhlášena jako lokalita, v níž se nachází prioritní typ přírodního stanoviště, zejména z důvodu, že se v ní nachází vápencový chodník, tedy přírodní zdroj, jenž v případě zničení již nelze nahradit. S ohledem na výše uvedená kritéria tedy cíl ochrany odpovídá zachování základních charakteristik uvedené lokality, tedy přítomnosti vápencového chodníku, v příznivém stavu z hlediska ochrany.
- 46 Pokud tedy příslušný vnitrostátní orgán na základě odpovídajícího posouzení důsledků plánu nebo projektu pro lokalitu podle čl. 6 odst. 3 první věty směrnice o stanovištích dospěje k závěru, že tento plán nebo projekt způsobí trvalou neobnovitelnou ztrátu celého prioritního typu přírodního stanoviště nebo jeho části, jehož cíl ochrany byl důvodem k vyhlášení dané lokality za LVS, je třeba zvážit, že takový plán nebo projekt bude mít nepříznivé účinky na celistvost uvedené lokality.
- 47 Za těchto podmínek nelze uvedený plán nebo projekt na základě uvedeného ustanovení schválit. Tento orgán by však v takovéto situaci mohl případně udělit povolení na základě čl. 6 odst. 4 směrnice o stanovištích, jsou-li splněny v něm stanovené podmínky (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Waddenvereniging a Vogelbeschermingsvereniging, bod 60).
- 48 Z předchozích úvah vyplývá, že na položené otázky je třeba odpovědět, že čl. 6 odst. 3 směrnice o stanovištích musí být vykládán v tom smyslu, že plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, bude mít nepříznivý účinek na celistvost této lokality, pokud může zabránit trvalému zachování základních charakteristik příslušné lokality souvisejících s výskytem prioritního přírodního stanoviště, jehož cíl ochrany byl důvodem k zařazení této lokality do seznamu LVS ve smyslu této směrnice. Při tomto posouzení je třeba uplatnit zásadu obezřetnosti.

K nákladům řízení

- 49 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Článek 6 odst. 3 směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin musí být vykládán v tom smyslu, že plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, bude mít nepříznivý účinek na celistvost této lokality, pokud může zabránit trvalému zachování základních charakteristik příslušné lokality souvisejících s výskytem prioritního přírodního stanoviště, jehož cíl ochrany byl důvodem k zařazení této lokality do seznamu lokalit významných pro Společenství ve smyslu této směrnice. Při tomto posouzení je třeba uplatnit zásadu obezřetnosti.

Podpisy.